

Kommentar till Konjunkturinstitutets rapport Svenska skatter

SNS-seminarium den 4 september 2019

Erik Åsbrink

Några iakttagelser med anledning av rapporten

- Skattekvoten i Sverige har sänkts med ca 5 procentenheter sedan slutet av 1980-talet
- Flera länder har högre skattekvot än Sverige
- Den svenska skattekvoten överskattas med 2-4 procentenheter, därför att
  - Vi betalar ut transfereringar medan andra länder använder sig av skatteavdrag
  - Många transfereringar i Sverige är beskattade
- Sverige har låg fastighetsskatt jämfört med andra länder
- Stämpelskatterna är låga i Sverige jämfört med andra länder
- Men Sverige har relativt hög skatt på låginkomsttagare

Två huvudproblem

- Svårt vidmakthålla den generella välfärden med nuvarande skattekvot, särskilt som den demografiska utvecklingen innebär ökade kostnader för välfärden
- Den stora diskrepansen mellan skatt på arbetsinkomster och skatt på kapitalinkomster ökar klyftorna

3:12-reglerna

- Kom till för att motverka att högt beskattade arbetsinkomster "transformerades" till lågt beskattade kapitalinkomster (typiskt sett i fåmansbolag)
- Spännvidden mellan den högsta skattesatsen på inkomster från arbete resp. kapital var 1991 21 procentenheter (30 kontra 51 %). Har sedan dess nästan fördubblats till 40 procentenheter (20 kontra 60 %)
- Den sjunkande inflationstakten har sänkt skatten på den reala kapitalinkomsten
- Allt större belopp söker sig till den lågbeskattade fållan med 20 % skatt
- Oavlåtligt tryck att ytterligare öka överströmningen till kapitalskattefållan för att "stimulera entreprenörskap, nyföretagande" etc.

Inkomstomvandlingen

	Utdelning som beskattas med 20%, mdr kr	Sparat utdelningsutrymme mdr kr
2006	19.6	204.0
2011	40.0	498.3
2016	92.9	917.6

En jämförelse

De flesta inkomster beskattas i två led

Arbetsinkomster

- Sociala avgifter* 31,4%
- Skattesats (för höginkomsttagare) 60%
- Får behålla drygt **29%**

-
- Ren skatt för höginkomsttagare

Kapitalinkomster

- Bolagsskatt 20%
- Skattesats 20%
- Får behålla **64%**, dvs mer än dubbelt så mycket

Skattefrälset som betalar 20 % i inkomstskatt

- Riskkapitalister
- Advokater
- Revisorer
- Konsulter
- Läkare
- ICA-handlare
- M.fl., m.fl.
- Ofta skickliga yrkesutövare som ska ha bra betalt men är de entreprenörer?
- Ska ens entreprenörer vara skattemässigt gynnade?

Skiss till ny skattereform

- Arbets- och kapitalinkomster ska beskattas (så) lika (som möjligt)
- Enkelt och begripligt
- Minskar skatteundandragandet
- Fördelningpolitiskt positivt
- Lika beskattning ökar effektiviteten
- Lägre skatt på arbetsinkomster leder till fler arbetade timmar

Platt skatt

- Nedsättningarna av kapitalinkomstskatten ska slopas så långt som möjligt (= de facto skatteskärpning)
- Skatten på arbetsinkomster ska sänkas genom att den statliga inkomstskatten slopas
- Enhetlig skattesats på 30 % eller något däröver
- Dock vissa kvarvarande skillnader i skatt i det första ledet (sociala avgifter resp. bolagsskatt)
- 3:12-reglerna kan utmönstras helt eller till stor del

Problem med platt skatt

- Betydande skattebortfall, även om reformen delvis är självfinansierande på grund av ökat arbetsutbud
- Leder till ökade klyftor vid beskattningen av arbetsinkomster
- Det krävs således insatser både för att finansiera åtgärden och för att förbättra det fördelningspolitiska utfallet

Fördelningspolitiska åtgärder

Innebär även inkomstförstärkningar

- Återinför fastighetsskatten, kan göras progressiv
- Återinför arvs- och gåvoskatten
- Beskatta (nästan) alla kapitalinkomster med ca 30 %
- Begränsa avdragsrätten för skuldräntor
- Avskaffa eller reducera ROT- och RUT-avdragen
- Upphäv underbeskattningen av finanssektorn
- Höj barn- och/eller bostadsbidragen*

---

*Innebär utgiftsökning

Andra inkomstförstärkningar

- Återinför en enhetlig moms på 25 %
- Bredda momsbasen
- Återinför enhetliga sociala avgifter
- Höj miljöskatterna (dock vikande skattebas)

Är reformen politiskt möjlig?

- Nej, inte för närvarande
- Dock säger erfarenheten att det som länge har ansetts vara politiskt omöjligt en vacker dag kan vara möjligt att genomföra – jämför århundradets skattereform!
- Djärva åtgärder och ett paket med många olika inslag kan vara lättare att genomföra än många mindre och successiva åtgärder
- Det parlamentariska läget underlättar inte

Men vad är alternativet?

- Att hanka sig fram och fortsätta lappa på det nuvarande lapptäcket?
- Att se på när skattesystemet eroderar och mister sin legitimitet?
- Ska det behövas en allvarlig kris för att göra det möjligt att reformera skattesystemet?
- Kanske ökar insikten om att det behövs en skattereform?

Tack för ordet!